

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Черняк Д. С.

кандидат соціологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії, політології та українознавства

Київського національного університету технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Бурхливий розвиток політичних подій в країні та світі зумовлює потребу в поясненні змін, що відбуваються, породжує наукові та публічні громадські дискусії, зростає необхідність орієнтуватися в політичних процесах та явищах як у державних службовців, управлінців, так і у пересічних громадян. Одним з каналів отримання знань про політичну дійсність є вивчення курсу «Політологія». В останні роки актуальності набула тема ролі політичної освіти для становлення громадянського суспільства та правової демократичної держави. Аналізу цієї проблематики присвятили свої твори такі вітчизняні автори: І. Жадан, С. Рябов, Н. Пробийголова, В. Бебик, М. Іванов, Т. Андрущенко, С. Кисельов та ін.

Курс політології, що є обов'язковим для вивчення у вищих навчальних закладах України, покликаний сформуванню у молодих людей цілісне уявлення про політичну сферу суспільного життя. В результаті вивчення курсу формується не тільки логічна система знань про політику, але й система політичних цінностей, переконань, вміння оперувати понятійно-категоріальним апаратом, навички аналізу політичних процесів. Курс спрямований на підвищення рівня загальної та політичної культури, утвердження в суспільстві демократичних цінностей.

В сучасних умовах дефіциту духовності зростає рівень недовіри до влади, політичних інститутів, росте розчарування, політична апатія, почуття безпорадності, впевненість в нездатності впливати на політичні рішення, радикалізація поглядів (особливо серед молодого покоління). Дедалі формується уявлення про завідомо корумповану владу, визнання політики як можливості особистого збагачення, а не як діяльності спрямованої на досягнення суспільного блага, визнання крайніх форм протесту як єдино можливих шляхів вирішення політичних питань, безкомпромісність у розв'язанні політичних проблем. Подолання цих негативних явищ можливе саме за рахунок підвищення рівня політичної свідомості та політико-правової культури, розширення політичних знань, зрозуміло в поєднанні зі

стабілізацією суспільного життя, економічним та соціальним розвитком країни та гарантованою впевненістю в майбутньому.

Внаслідок вивчення курсу студенти отримують базові знання з політології, повинні знати історію становлення та розвитку вітчизняної та світової політичної науки, основні напрями, школи, стан та перспективи сучасної політології, мати уявлення про теорію політики, функціонування політичної системи суспільства та її складові, державу як базовий інститут політичної системи, політичну владу, режими, суб'єкти політичного процесу тощо; навчаються працювати з різноманітними джерелами інформації, вмінню вести дискусії, аргументовано викладати власну точку зору. Курс політології дозволяє формувати комунікативні навички, повагу до демократії, її цінностей та принципів, виховувати політичну толерантність, готовність до компромісу, консенсусу. Варто враховувати виховну, соціалізуючу функцію політології як науки та навчальної дисципліни, адже система освіти готує не просто фахівця з певної спеціальності, а громадянина держави. Однією з засад формування правової держави, демократичного суспільства є освічені громадяни, що розуміються на своїх правах та свободах, вміють цивілізовано їх захищати, відчувають відповідальність перед державою та суспільством, почуття особистої причетності за зміни, вміють мислити самостійно, критично аналізувати політичне життя країни в контексті світової цивілізації.

На жаль, ми спостерігаємо явище катастрофічного зменшення годин на вивчення суспільних наук, зокрема політології, що може мати негативні наслідки для розвитку самого суспільства. Популярності набуває сьогодні дистанційна форма навчання, проголошується ідея безперервної освіти протягом всього життя людини. Зрозуміло, що дистанційна форма навчання має як свої переваги так і недоліки, як прихильників так і критиків, але треба констатувати впевнене зростання відсотку тих, хто навчається дистанційно, до того ж вищі навчальні заклади, враховуючи вимоги часу та його технічні, технологічні можливості, активно впроваджують дистанційне навчання, інформаційно-комунікаційні технології. Зрозуміло, що нова форма навчання висуває нові вимоги до педагогічних працівників, освітніх менеджерів, організації навчального процесу. Викладачі та студенти повинні знати основи роботи з комп'ютерними програмами, володіти інформаційно-комунікаційними технологіями, мати знання як працювати в віртуальному навчальному середовищі.

Ключовим питанням при роботі в віртуальному освітньому середовищі залишається проблема зворотного зв'язку студента з викладачем. Адже за умови, якщо викладач розміщує в віртуальному навчальному середовищі

повний комплект якісних навчальних матеріалів, а студент не працює в віртуальному середовищі, не виконує завдань, про належну підготовку навряд чи можна говорити. Тому, в першу чергу, у студента має бути сформований високий рівень мотивації навчатися, досягати успіху, самодисципліни, самосвідомості. Друга суттєва проблема, що виникає, – це формалізація освіти. Можна спостерігати ситуацію, коли робота в віртуальному освітньому середовищі зводиться до того, що викладач розміщує навчальні матеріали, а студент надсилає роботи для перевірки, і як правило, відповіді на поставлені проблемні завдання, підготовлені наукові роботи, реферати, есе – стандартизовані, запозичені з Інтернету бездумно, низької якості. Працюючи таким чином не має впевненості наскільки студент зрозумів інформацію, важко виявити його комунікативні навички, вміння відстоювати власну життєву та громадську позицію. В більшості випадків можемо констатувати відсутність осмисленого інтересу до дисципліни та навчання загалом, слабкі стимули самостійного розширення знань.

Тому велика роль при дистанційному вивченні політології покладається саме на викладача, його професіоналізм, використання проблемного навчання, якісну підготовку навчально-методичного комплексу, доступність, унаочнення інформації, систематичний контроль знань, вміння мотивувати, сприяти активізації самостійної роботи студента, підвищенню його пізнавальної активності, розкриттю творчого потенціалу, прагненню освоювати світову та національну культурну спадщину. При викладанні дисципліни варто показувати зв'язок політології з майбутньою спеціальністю, взаємозв'язок між темами, що вивчаються, міждисциплінарні зв'язки, навчити студентів самостійному пошуку інформації, навичкам рефлексії, орієнтувати на вивчення першоджерел тощо.

Література:

1. Андрущенко Т.В. Політична освіта як чинник формування демократичних політичних цінностей у молодіжному середовищі сучасної України / Т.В. Андрущенко // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип. 92. – С. 318-319. // www.irbis-nbuv.gov.ua
2. Бабічев Є.Р. Формування політичної та національно-патріотичної позиції студентської молоді в контексті викладання політології // www.repository.kpi.kharkov.ua
3. Борзихина И.В., Эйдис Т.Е. Преподавание политологии в вузе: приоритеты и методика // Известия УрГЭУ. – 2005. – № 10. – С. 126-130 // www.cyberleninka.ru

4. Концепція політичної освіти в Україні // www.parlament.org.ua або www.kas.de

5. Мухамбеткалиева Г.М. К вопросу о методологии преподавания политологии в высшем учебном заведении // International scientific and practical conference «World science» – № 4(8), vol. 4, april 2016 // www.ws-conference.com

6. Пробийголова Н. Політична освіта як складова політичної соціалізації молоді // Політичний менеджмент. – 2008. – № 1 // www.dspace.nbu.gov.ua